Ombuigingsmonitor Openstaand - Najaar 2026			Oorspronkelijke ombuiging								Hoeveel euro is reeds definitief gerealiseerd van de ombuiging ?				
Programma	**Ombuiging**	**Portefeuillehouder**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Stand van zaken (voorjaarsmonitor 2026)**	**Stand van zaken (najaarsmonitor 2026)**	**Is de realisatie op inhoud en geld volledig afgerond?**	**Moet de raad nog een (beleidsinhoudelijke) keuze maken en wanneer wordt deze *naar verwachting* voorgelegd?**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
0 Bestuur en ondersteuning	OMB-P0-10 Rente inkomsten voorschot Meerinzicht opnemen in begroting	W. Mazier	-€ 386.000	-€ 358.000	-€ 330.000	-€ 330.000	-€ 330.000	Voor 2025 was een verwachte opbrengst begroot van € 414.000,-. Zoals ook opgenomen in de ombuigingsmonitor is vanaf september 2024 een rentedaling ingezet vanuit de ECB. Op basis van deze ontwikkeling dient de rente-inkomst voor 2025 naar beneden te worden bijgesteld, wat zorgt voor een nadeel van afgerond € 129.000,-. Hiermee is de ombuiging voor 2025 niet 100% realiseerbaar. Voor 2026 en verder is het afhankelijk van de liquiditeit en renteontwikkeling of de ombuiging gehaald kan worden. Structureel wordt deze ombuiging nog niet bijgesteld en wordt de ontwikkeling in 2026 nog gemonitord.	In de Bestuursrapportage 2026 is er vanuit Meerinzicht een inschatting gemaakt wat de verwachte rente teruggave is richting de drie gemeenten. Deze inschatting is nog steeds actueel o.b.v. de bevoorschotting 2026 en de huidige marktontwikkelingen m.b.t. het rentepercentage. Binnen Meerinzicht is nog de verwachting dat we in 2026 € 450.000,- aan rente inkomsten ontvangen waarvan € 255.000,- terugvloeit naar Harderwijk. Vanaf 2027 zijn de te verwachten inkomsten (voor specifiek gemeente Harderwijk) voorzichtigheidshalve bijgesteld naar € 195.000,- op basis van de huidige marktontwikkelingen m.b.t. het rentepercentage.	Nee, nog niet maar de voorbereidingen zijn gedaan of lopen	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 255.000	-€ 195.000	-€ 195.000	-€ 195.000	-€ 195.000
0 Bestuur en ondersteuning	OMB-B-P0-01 Aantal wethouders terugbrengen naar 4	J. Joon	€ 151.000	-€ 115.000	-€ 115.000	-€ 115.000	-€ 115.000	Zolang de coalitievorming nog afgerond is, kan deze ombuiging niet als afgerond worden beschouwd.	Coalitievorming is afgerond. Deze taakstelling is gerealiseerd, er zijn 4 wethouders in de nieuwe coalitie.	Ja (deze monitor voor het eerst)	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	€ 151.000	-€ 115.000	-€ 115.000	-€ 115.000	-€ 115.000
0 Bestuur en ondersteuning	OMB-B-P0-37 Taakstelling bedrijfsvoering Harderwijk/Meerinzicht/GR-en (plus)	W. Mazier	-€ 500.000	-€ 500.000	-€ 500.000	-€ 500.000	-€ 500.000	Inmiddels is er een besluit genomen over de ombuigingen die binnen Meerinzicht gerealiseerd moeten worden. Deze zijn verwerkt in de Harderwijkse begroting. Voor 2026 is € 201.000,- via de Berap 2025 reeds teruggevloeid naar de gemeente en is aanvullend € 13.000,- besloten vanuit de ombuigingen. Er resteert voor 2026 nog een bedrag van € 214.000,- dat gerealiseerd moet worden. Voor 2027 en verder zijn er vanuit de Berap en de Ombuigingen gezamenlijk reeds besluiten genomen om resterend saldo van respectievelijk € 68.000,- (2027), € 26.000,- (2028) en € 6.000,- (2029 en verder) nog te realiseren. Voor 2026 wordt voorgesteld dit te betrekken bij de uitkomsten van de Bestuursrapportage 2026 van Meerinzicht en de analyse personeelslasten vanwege de overschotten van de afgelopen jaren. Voor de jaren 2027 en verder wordt de uitwerking van de denkrichtingen afgewacht die opgenomen zijn in de inventarisatie ombuigingen Meerinzicht.	In 2026 wordt het resterende deel betrokken bij de uitkomsten van de analyse personeelslasten en de verwachte positieve uitkomsten van de Bestuursrapportage Meerinzicht. Voor de jaren 2027 en verder wordt de uitwerking van de denkrichtingen afgewacht die opgenomen zijn in de inventarisatie ombuigingen Meerinzicht.	Nee, nog niet maar de voorbereidingen zijn gedaan of lopen	Voor het structurele deel zal t.z.t. bij de uitwerking van de ombuigingen Meerinzicht separate advisering volgen al dan niet via de P&C cyclus van Meerinzicht.	-€ 214.000	-€ 432.000	-€ 474.000	-€ 494.000	-€ 494.000
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	OMB-P2-33a Taakstelling ombuiging beheer en onderhoud grijs (basis)	W. Mazier	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 297.000	-€ 297.000	-€ 297.000	Invulling 2026 en 2027 is gedaan. Voor de jaren 2028 en verder wordt separaat geadviseerd zoals aangeven in het CV Uitgangspunten en invulling taakstelling beheer openbare ruimte 2025. Het voorstel 'ombuiging faciliteren hekwerken t.b.v. evenementen' is in 2025 financieel doorgevoerd (lees: Stadsbedrijf heeft capaciteit ingeleverd). In de praktijk blijkt deze ombuiging voor 2026 niet haalbaar vanwege onduidelijkheid over uitvoerbaarheid. Momenteel vinden gesprekken plaats over het nieuwe evenementenbeleid, waarin ook de uitvoerbaarheid van dit voorstel wordt besproken. Afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt worden financiële gevolgen voor de ombuigingsdoelstellingen expliciet in kaart gebracht, en bij het vaststellen van het evenementenbeleid geëffectueerd. Tot vaststelling van het nieuwe evenementenbeleid zal sprake zijn van een overschrijding op het personeelsbudget van het Stadsbedrijf.	Invulling 2026 zijn gedaan, voor de jaren 2027, 2028 en erna wordt separaat geadviseerd zoals aangeven in het CV Uitgangspunten en invulling taakstelling beheer openbare ruimte 2025.	Nee, nog niet maar de voorbereidingen zijn gedaan of lopen	nee, deze zijn al gemaakt middels de stelpost. is nu aan college om de beslissing te maken welke onderdelen specifiek	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 94.000	-€ 94.000	-€ 94.000
5 Sport, cultuur en recreatie	OMB-P5-40a Taakstelling beheer en onderhoud groen (basis)	J. van Egmond	-€ 100.000	-€ 180.000	-€ 260.000	-€ 260.000	-€ 260.000	Invulling 2026 zijn gedaan, voor de jaren 2027, 2028 en erna wordt separaat geadviseerd zoals aangeven in het CV Uitgangspunten en invulling taakstelling beheer openbare ruimte 2025.	Invulling 2026 zijn gedaan, voor de jaren 2027, 2028 en erna wordt separaat geadviseerd zoals aangeven in het CV Uitgangspunten en invulling taakstelling beheer openbare ruimte 2025.	Nee, nog niet maar de voorbereidingen zijn gedaan of lopen	nee, deze zijn al gemaakt middels de stelpost. is nu aan college om de beslissing te maken welke onderdelen specifiek	-€ 143.500	-€ 143.500	-€ 149.000	-€ 149.000	-€ 149.000
0 Bestuur en ondersteuning	OMB-B-P0-36a+b Taakstelling parkeren basis inclusief plus	W. Mazier	-€ 1.400.000	-€ 1.400.000	-€ 1.400.000	-€ 1.400.000	-€ 1.400.000	Vanaf 2026 is het gratis parkeren volledig opgeheven. De toegevoegde waarde om de taakstelling onder te verdelen in a:(van 2 naar 1 uur gratis parkeren) en b (van 1 uur gratis parkeren naar opheffen) is daarmee verdwenen. Hierdoor wordt voorgesteld beide taakstellingen samen te voegen en daarover te rapporteren. Op basis van het 1e kwartaal blijven de extra parkeeropbrengsten licht achter bij de taakstelling (ca. -4% over het eerste kwartaal). Het is te vroeg om hier conclusies aan te verbinden. We blijven dit monitoren en verwachten hier bij de 2e tussentijdse rapportage meer over te kunnen zeggen.	Stand t/m augustus 2026 is dat we 15% achterlopen op de prognose inclusief taakstelling. De verwachting is dat we in de laatste 4 maanden een deel van deze achterstand inlopen waardoor we eind van dit jaar ca. 12% minder parkeeropbrengsten hebben gerealiseerd in vergelijking met de begroting (een totale opbrengst van afgerond € 3,6 miljoen). Dit staat gelijk aan een nadeel van € 430.000,-. Ongeveer driekwart van dit nadeel wordt veroorzaakt doordat de geraamde extra opbrengsten i.v.m. het afschaffen van gratis parkeren niet volledig zijn gerealiseerd. Het restant komt door minder parkeeropbrengsten op de overige locaties inclusief de dagkaarten. Hoewel er geen directe relatie is, zien we in dezelfde periode een toename van bezoekers in de binnenstad van ruim 8% (gegevens Visit Veluwe). Deze aantallen zeggen niks over het gebruikte vervoermiddel. Er zijn geen betrouwbare gegevens over het effect op de omzet van ondernemers in de binnenstad. Voorgesteld wordt om € 430.000,- incidenteel af te ramen in 2026. Tegelijkertijd blijven we in de gaten houden hoe de parkeeropbrengsten zich in de toekomst ontwikkelen. Als blijkt dat de opbrengsten structureel lager zijn, zullen we onderzoek doen naar andere mogelijkheden om de taakstelling in te vullen (waaronder ook de parkeervergunningen en -ontheffingen).	Nee, nog niet maar de voorbereidingen zijn gedaan of lopen	Ja, via separate advisering	-€ 970.000	-€ 970.000	-€ 970.000	-€ 970.000	-€ 970.000
5 Sport, cultuur en recreatie	OMB-B-P5-14 Restauratiesubsidie gemeentelijke monumenten afschaffen	W. Mazier	-€ 60.000	-€ 60.000	-€ 60.000	-€ 60.000	-€ 60.000	Het concept van de aangepaste subsidieregeling ligt tot eind mei 2026 voor zienswijzen ter inzage. Naar verwachting zal de aangepaste subsidieregeling in juni 2026 worden vastgesteld door het college en in werking treden. De ombuiging is reeds verwerkt in de begroting en wordt in principe na vaststelling automatisch behaald omdat het plafond aangepast is. Tot vaststelling bestaat het risico dat er in 2026 nog aanspraak gemaakt wordt op de oude regeling.	Op 23 juni 2026 is de "Subsidieregeling instandhouding monumenten Harderwijk 2026" door het college vastgesteld. Deze is op 6 juli 2026 gepubliceerd en op 7 juli 2026 in werking getreden	Ja (deze monitor voor het eerst)	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 60.000	-€ 60.000	-€ 60.000	-€ 60.000	-€ 60.000
0 Bestuur en ondersteuning	OMB-B-P0-04 Verkoop 4 woningen (restant)	W. Mazier	€ 0	-€ 32.000	-€ 32.000	-€ 32.000	-€ 32.000	De voorbereiding van de verkoop van de betreffende vier woningen is gestart. Besluitvorming staat gepland voor Q2 2026 en de verkoop voor Q3/Q4 2026. De verwachting is daarmee, dat de voor 2027 en latere jaren genoemde ombuigingen gerealiseerd worden.	De voorbereiding van de verkoop van de betreffende vier woningen is gestart. Besluitvorming staat gepland voor Q4 2026 en de verkoop voor Q4 2026 of Q1 2027. De verwachting is daarmee, dat de voor 2027 en latere jaren genoemde ombuigingen gerealiseerd worden.	Nee, nog niet maar de voorbereidingen zijn gedaan of lopen	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

0 Bestuur en ondersteuning	OMB-B-P0-17 Gebruik grond om niet naar huur	W. Mazier	-€ 20.000	-€ 20.000	-€ 20.000	-€ 20.000	-€ 20.000	Dit ombuigingsvoorstel is breder ingestoken, in die zin dat gebruiksovereenkomsten zijn omgezet naar huur- en pachtovereenkomsten en huurovereenkomsten (boven de gebruikelijk indexering) marktconform zijn verhoogd. Hiermee is de voor 2026 geraamde ombuiging deels gerealiseerd, met een hogere opbrengst van ca. € 16.000,-. Ook de voor 2027 geraamde ombuiging kan deels worden gerealiseerd, met een verwachte hogere opbrengst van ca. € 18.000,-. Met ingang van 2028 wordt verwacht dat de geraamde ombuiging geheel gerealiseerd kan worden, met een verwachte hogere opbrengst van ca. € 20.000,- per jaar	Dit ombuigingsvoorstel is breder ingestoken, in die zin dat gebruiksovereenkomsten zijn omgezet naar huur- en pachtovereenkomsten en huurovereenkomsten (boven de gebruikelijk indexering) marktconform zijn verhoogd. Hiermee is de geraamde ombuiging gerealiseerd, met een verwachte hogere opbrengst van ca. € 20.000,- per jaar.	Ja (deze monitor voor het eerst)	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 20.000	-€ 20.000	-€ 20.000	-€ 20.000	-€ 20.000
8 Ruimte en wonen	OMB-B-P8-09 Grond uitgeven in erfpacht bij nieuwe grondexploitatie	M. Heldoorn	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 355.000	-€ 355.000	We doen momenteel onderzoek naar het effect van erfpacht op o.a. de grondexploitatie, betaalbaarheid van het wonen en op de organisatorische lasten.	We doen momenteel onderzoek naar het effect van erfpacht op o.a. de grondexploitatie, betaalbaarheid van het wonen en op de organisatorische lasten. Besluitvorming verwacht eind 2026.	Nee, nog niet maar de voorbereidingen zijn gedaan of lopen	Ja, via separate advisering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
8 Ruimte en wonen	OMB-B-P8-08 Verhogen bouwleges	M. Heldoorn	-€ 300.000	-€ 300.000	-€ 300.000	-€ 300.000	-€ 300.000	De leges zijn verhoogd. We hopen de ombuiging te realiseren door enerzijds het verhogen van de leges en anderzijds door het op peil houden van het aantal aanvragen, conform de eerdere jaren. De hoogte van de leges is echter afhankelijk van het aantal aanvragen dat we krijgen en de grootte van de projecten en de ontwikkelingen op het gebied van stikstof en netcongestie. Over de voortgang van realisatie zal bij de tweede ombuigingsmonitor meer gezegd kunnen worden.	We liggen ruim op koers. Er zijn een aantal grote projecten vergund en de werkdruk is hoog. De verwachting is dat we dit jaar de ombuiging gaan realiseren.	Ja (deze monitor voor het eerst)	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 300.000	-€ 300.000	-€ 300.000	-€ 300.000	-€ 300.000
5 Sport, cultuur en recreatie	OMB-B-P5-26 Huur Defensie verhogen (m.i.v. 2029)	W. Mazier	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 4.500	-€ 4.500	Een verhoging van de huurprijs, naast de bestaande indexering, is alleen mogelijk wanneer daarover op het moment van verlenging van de overeenkomst (per 1 januari 2030) met Defensie overeenstemming wordt bereikt. Wellicht bieden de huidige ontwikkelingen op het gebied van Defensie, waaronder het intensiveringsvraagstuk, elementen die in een onderhandeling over het verlengen van de huidige huurovereenkomst meegenomen kunnen worden en kunnen leiden tot het realiseren van een hogere huurprijs. Wanneer daarover alsdan geen overeenstemming wordt bereikt zal of de huidige huurovereenkomst met Defensie per 1 januari 2030 moeten worden opgezegd of zal de huidige huurovereenkomst onder de nu geldende voorwaarden worden verlengd. Beide situaties leiden niet tot de in het voorstel opgenomen ombuiging. Aangezien e.e.a. dus afhankelijk is van een onderhandelingsresultaat kan op dit moment niet worden aangegeven in hoeverre de genoemde ombuiging per 2030 ook daadwerkelijk gerealiseerd kan worden.	Defensie huurt het Beekhuizerzand van de gemeente als oefenterrein voor militaire voertuigen (o.a. tanks). Een verhoging van de huurprijs, naast de bestaande indexering, is alleen mogelijk wanneer daarover op het moment van verlenging van de overeenkomst (per 1 januari 2030) met Defensie overeenstemming wordt bereikt. De onderhandelingen met Defensie zijn voornamelijk gericht op voorwaarden zoals milieu, gebruik terrein en vliegbewegingen. De huidige contractvorm van automatische verlenging biedt beperkte ruimte om te onderhandelen over de huurprijs. Wanneer er geen overeenstemming wordt bereikt zal of de huidige huurovereenkomst met Defensie per 1 januari 2030 moeten worden opgezegd of zal de huidige huurovereenkomst onder de nu geldende voorwaarden worden verlengd. Beide situaties leiden niet tot de in het voorstel opgenomen ombuiging. Het is derhalve niet reëel om van realisatie uit te gaan. Vanaf 2029 wordt daarom voorgesteld de ombuiging af te voeren. Dit betekent een structureel nadeel vanaf 2029 van € 5.000,-.	Nee, de ombuiging is niet (volledig) te realiseren.	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5 Sport, cultuur en recreatie	OMB-B-P5-36 Subsidieregeling voor kleine subsidiepartners	Allen	-€ 40.000	-€ 87.500	-€ 87.500	-€ 87.500	-€ 87.500	De ombuiging voor 2026 is gerealiseerd door eenmalig voor 2026 de subsidieplafonds van de regelingen te verlagen middels een collegebesluit. Onderbenutting in voorgaande jaren was hierbij het uitgangspunt. De ombuigingen vanaf 2027 zijn afhankelijk van het opstellen van de nieuwe subsidieregeling. Die regeling is nog niet opgesteld, dus de ombuigingen zijn nog niet gerealiseerd.	De planning voor het opstellen van de regeling is niet gehaald, vanwege capaciteitsproblemen binnen het subsidiebureau. Hierdoor schuift de invoering van de regeling door naar 1 januari 2028. Voor 2027 wordt hetzelfde bezuinigingsbedrag gerealiseerd als in 2026, nl. € 40,000,- door de verlaging van de subsidieplafonds vanuit 2026. De resterende € 47,500,- zal pas in 2028 kunnen worden gehaald.	Nee, nog niet maar de voorbereidingen zijn gedaan of lopen	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 40.000	-€ 40.000	-€ 40.000	-€ 40.000	-€ 40.000
6 Sociaal domein	OMB-B-P6-10 Loonkostensubsidie voor alle doelgroepen met lage loonwaarde	D. Pool-Smit	-€ 60.000	-€ 60.000	-€ 120.000	-€ 120.000	-€ 120.000	Het aantal werknemers met een loonkostensubsidie (LKS) is in 2025 toegenomen: van 24 naar 55 per 31-12-2025. Daarmee is zichtbaar dat de ingezette lijn effect heeft. Vooruitlopend op nieuwe wetgeving kunnen gemeenten inmiddels werken met een uniforme loonkostensubsidie van 68% voor de gehele doelgroep. Dit vermindert de administratieve lasten in de uitvoering en maakt het instrument LKS eenvoudiger toepasbaar. Voor werkgevers biedt dit meer duidelijkheid en voorspelbaarheid over de loonkosten, waardoor de drempel om mensen met een lagere loonwaarde in dienst te nemen en te behouden wordt verlaagd. De realisatie is inhoudelijk zichtbaar in de toename van het aantal inwoners met loonkostensubsidie en de beweging richting werk.	Het aantal werknemers met een loonkostensubsidie (LKS) neemt nog steeds toe. Daarmee is zichtbaar dat de ingezette lijn effect heeft. De ombuiging kan volledig ingevuld worden.	Ja (deze monitor voor het eerst)	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 60.000	-€ 60.000	-€ 120.000	-€ 120.000	-€ 120.000
6 Sociaal domein	OMB-B-P6-13 Doelen koppelen aan investeringen in de re-integratie	D. Pool-Smit	-€ 200.000	-€ 200.000	-€ 200.000	-€ 200.000	-€ 200.000	De koppeling tussen doelen en investeringen in re-integratie is op dit moment nog onvoldoende uitgewerkt om de effectiviteit van de inzet te kunnen beoordelen. Wel is zichtbaar dat het aantal bijstandsuitkeringen in 2025 is gedaald van 942 op 01-01-2025 naar 911 op 31-12-2025. Of deze ontwikkeling kan worden toegeschreven aan de inzet van re-integratiemiddelen is lastig aantoonbaar, omdat een onderliggende analyse van ingezette trajecten en de effectiviteit ontbreekt.	De inzet op re-integratie blijft gericht op het vergroten van de arbeidsparticipatie en het versterken van de bestaanszekerheid van inwoners. Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering bedraagt per 30 juni 2026: 927 (31 december 2025: 909). De ontwikkeling van het uitkeringsbestand wordt door meerdere factoren beïnvloed en kan niet rechtstreeks worden gekoppeld aan de ingezette re-integratiemiddelen. De verdere uitwerking van de bestuursopdracht Inclusief Groep wordt benut om de relatie tussen investeringen, resultaten en maatschappelijke effecten beter inzichtelijk te maken.	Ja (deze monitor voor het eerst)	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 200.000	-€ 200.000	-€ 200.000	-€ 200.000	-€ 200.000
6 Sociaal domein	OMB-B-P6-15 Aanbod collectieve voorzieningen (wmo) vergroten	D. Pool-Smit	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000	Op basis van de huidige cijfers zien we geen verdere afname van het gebruik van Wmo-vervoer ten opzichte van de eerdere prognoses. Bij de volgende prognose zullen we deze ontwikkeling daarom opnieuw monitoren.	Door een betere aansluiting op de voorzieningen in de sociale basis wordt in toenemende mate passende ondersteuning gevonden waardoor het niet nodig is om individuele maatwerkvoorzieningen in te zetten. Bij de begroting 2027 wordt de ombuiging ingevuld. Er onstaat inmiddels wel druk op de voorzieningen in de sociale basis, die vooralsnog met incidentele middelen worden versterkt.	Ja (deze monitor voor het eerst)	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000
6 Sociaal domein	OMB-B-P6-16 Wmo lichte hulpverlening voorliggend aanbieden	D. Pool-Smit	-€ 200.000	-€ 250.000	-€ 300.000	-€ 350.000	-€ 350.000	In 2025 waren de effecten van de nieuwe werkwijze binnen de Wmo al zichtbaar. Deze ontwikkeling zet zich door in 2026. De aanpak richt zich op het voorkomen van stapeling van ondersteuning en het verkorten van de ondersteuningsperiode, met name bij inwoners met meerdere voorzieningen en ZIN- en PGB trajecten. De beweging die is gestart met de pilots werkt door in meerdere ombuigingen met onderlinge samenhang. Ook in samenhang met ombuigingsvoorstellen binnen MIZ.	Door een betere aansluiting op de voorzieningen in de sociale basis wordt in toenemende mate passende ondersteuning gevonden waardoor het niet nodig is om individuele maatwerkvoorzieningen in te zetten. Bij de begroting 2027 wordt de ombuiging ingevuld. Er onstaat inmiddels wel druk op de voorzieningen in de sociale basis, die vooralsnog met incidentele middelen worden versterkt.	Ja (deze monitor voor het eerst)	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 200.000	-€ 250.000	-€ 300.000	-€ 350.000	-€ 350.000
6 Sociaal domein	OMB-B-P6-17 Versterken actieve regie bij stapeling WMO	D. Pool-Smit	-€ 170.000	-€ 200.000	-€ 200.000	-€ 200.000	-€ 200.000	Het positieve effect van de pilots blijft zichtbaar. Deze ontwikkeling zet zich door in 2026. De aanpak richt zich op het normaliseren en dichtbij de inwoner organiseren van ondersteuning door inzet van de Welzijns organisatie.	Door een betere aansluiting op de voorzieningen in de sociale basis wordt in toenemende mate passende ondersteuning gevonden waardoor het niet nodig is om individuele maatwerkvoorzieningen in te zetten. Bij de begroting 2027 wordt de ombuiging ingevuld. Er onstaat inmiddels wel druk op de voorzieningen in de sociale basis, die vooralsnog met incidentele middelen worden versterkt.	Ja (deze monitor voor het eerst)	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 170.000	-€ 200.000	-€ 200.000	-€ 200.000	-€ 200.000
6 Sociaal domein	OMB-B-P6-18 Scherper toepassen normaliseren van het kader wmo hh	D. Pool-Smit	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000	Het invoeren van het normenkader heeft een dempend effect gehad op de kosten ontwikkeling. Ombuigingen worden over langere periode gerealiseerd omdat bestaande indicaties doorlopen.	Door een betere aansluiting op de voorzieningen in de sociale basis wordt in toenemende mate passende ondersteuning gevonden waardoor het niet nodig is om individuele maatwerkvoorzieningen in te zetten. Bij de begroting 2027 wordt de ombuiging ingevuld. Er onstaat inmiddels wel druk op de voorzieningen in de sociale basis, die vooralsnog met incidentele middelen worden versterkt.	Ja (deze monitor voor het eerst)	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000

6 Sociaal domein	OMB-B-P6-20 Jeugd lichte hulpverlening voorliggend aanbieden	D. Pool-Smit	-€ 300.000	-€ 600.000	-€ 600.000	-€ 600.000	-€ 600.000	De positieve ontwikkeling uit 2025, waarbij het aantal jeugdigen met een ondersteuningsvraag daalde, lijkt zich ook in 2026 voort te zetten. Uit de doorrekening van de ontwikkelingen in het eerste kwartaal van 2026 (1e prognose) blijkt dat niet alleen het volume van de jeugdhulp stabiliseert, maar ook de gemiddelde duur en intensiteit van trajecten. Met name binnen het segment specialistische jeugdhulp is sprake van een afname.	Binnen het segment specialistische jeugdhulp zien we in de eerste halfjaarsrapportage een stijging van het aantal clienten. We zien ook een stijging in de kosten van het sement wonen door het afsluiten van meer maatwerk overeenkomten.Voor 2026 moeten we de 2e prognose vanuit MIZ afwachten.	Nee, nog niet maar de voorbereidingen zijn gedaan of lopen	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 300.000	-€ 385.000	-€ 385.000	-€ 385.000	-€ 385.000
6 Sociaal domein	OMB-B-P6-22 Versterken actieve regie bij stapeling jeugd	D. Pool-Smit	-€ 200.000	-€ 250.000	-€ 300.000	-€ 300.000	-€ 300.000	Door de datagedreven werkwijze ontstaat beter inzicht in ontwikkelingen binnen specifieke segmenten. Dit wordt in gezamenlijkheid besproken met onderzoekers van Meerinzicht, het CJG en beleidsmedewerkers. Signalen worden eerder herkend en wordt er waar nodig gericht bij gestuurd. Daarnaast is binnen het CJG de rol van kwaliteitsmedewerkers verder versterkt. Zij toetsen scherper of hulpvragen binnen het voorliggende veld kunnen worden opgepakt en beoordelen kritisch of de geadviseerde inzet van specialistische ondersteuning daadwerkelijk noodzakelijk is. Hiermee wordt actief gestuurd op passende inzet van hulp, het voorkomen van onnodige stapeling van ondersteuning en het bevorderen van inzet van lichtere vormen van jeugdhulp waar dat toereikend is.	Een deel van de jeugdhulpkosten is voor de gemeente slechts beperkt direct beïnvloedbaar. We zien een stijging van complexe en intensieve zorgvragen, waarbij de verwijzing niet via de gemeentelijke toegang verloopt en de gemeente bovendien gebonden is aan wettelijke en regionale afspraken over de beschikbaarheid van zorg. Dit betreft onder andere de segmenten Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (JB/JR), Crisis en Essentiële Functies. Met deze onderdelen het realiseren van ombuigingen daardoor beperkter. Voor 2026 moeten we de 2e prognose vanuit MIZ afwachten.	Nee, nog niet maar de voorbereidingen zijn gedaan of lopen	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 200.000	-€ 35.000	-€ 35.000	-€ 35.000	-€ 35.000
4 Onderwijs	OMB-P4-01 Subsidie voor peuteropvang versoberen (basis)	J. van Egmond	-€ 20.000	-€ 50.000	-€ 70.000	-€ 70.000	-€ 70.000	De ombuigingen voor de jaren 2025 en 2026 zijn, zoals eerder gemeld, realistisch en uitvoerbaar. Vanaf 2027 bestaat er nog steeds onduidelijkheid over de hoogte en doorgang van de rijksgelden voor het Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) met als gevolg dat dit kan leiden tot nieuw beleid of extra geld nodig is.	De ombuiging voor 2026 wordt behaald. De verwachting is dat we de ombuiging voor 2027 ook kunnen realiseren. Voor 2028 verwachten we maximaal € 50.000, van de € 70.000,- te realiseren en het verzoek is om de ombuigingen vanaf 2029 terug te draaien. Dit heeft te maken met de landelijke ontwikkelingen rondom het realiseren van gratis kinderopvang en de daarbij horende wetswijziging per 1 januari 2029. Deze komende stelselherziening brengt met zich mee dat er reeds een glijdende schaal is ingesteld richting 2029 en de gemeente elk jaar meer subsidie moet bijleggen voor de niet-KOT ouders om de VVE-toegankelijkheid te garanderen.	Nee, de ombuiging is niet (volledig) te realiseren.	Ja, via separate advisering	-€ 20.000	-€ 50.000	-€ 50.000	€ 0	€ 0
5 Sport, cultuur en recreatie	OMB-B-P5-09 Tarieven zwemles verhogen	J. van Egmond	-€ 30.500	-€ 46.000	-€ 61.000	-€ 61.000	-€ 61.000	De tarieven zijn per 1-1-2026 verhoogd, de voorbereidingen zijn daarmee gedaan. T.o.v. het oorspronkelijke ombuigingsbedrag is een gedeelte teruggebogen. Dit betreffen de gerealiseerde bedragen die ingevuld zijn. In 2026 zal gemonitord worden of de inkomsten ook daadwerkelijk behaald worden voor het restant.	We proberen ten alle tijden volle zwemlesgroepen te behouden om zo de gerealiseerde bedragen te behalen. Helaas kan het voorkomen dat zwemlessen moeten worden afgezegd wegens personeelstekort bij ziekte. Dit kunnen we niet altijd opvangen alhoewel dit echt minimaal is op jaarbasis. In 2026 zal gemonitord worden of de inkomsten ook daadwerkelijk behaald worden voor het restant. Indien de ombuiging structureel gehaald wordt kan deze helemaal als gerealiseerd beschouwd worden.	Ja (deze monitor voor het eerst)	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 30.500	-€ 46.000	-€ 61.000	-€ 61.000	-€ 61.000
5 Sport, cultuur en recreatie	OMB-B-P5-10 Tarieven recreatief zwemmen verhogen	J. van Egmond	-€ 100.000	-€ 117.000	-€ 133.000	-€ 133.000	-€ 133.000	De tarieven zijn per 1-1-2026 verhoogd, de voorbereidingen zijn daarmee gedaan. T.o.v. het oorspronkelijke ombuigingsbedrag is een gedeelte teruggebogen. Dit betreffen de gerealiseerde bedragen die ingevuld zijn. In 2026 zal gemonitord worden of de inkomsten ook daadwerkelijk behaald worden voor het restant.	Ondanks de tariefverhoging zien we een stijging in het bezoekersaantal ten opzichte van vorig jaar. We liggen dus op koers om de gerealiseerde inkomsten te behalen. Het buitenbadseizoen is een belangrijke factor hierin. In 2026 zal gemonitord worden of de inkomsten ook daadwerkelijk behaald worden voor het restant. Indien de ombuiging structureel gehaald wordt kan deze helemaal als gerealiseerd beschouwd worden.	Ja (deze monitor voor het eerst)	Nee, keuzes zijn reeds gemaakt.	-€ 100.000	-€ 117.000	-€ 133.000	-€ 133.000	-€ 133.000